

Відповіді до завдань
II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з української мови та літератури у
2024-2025 навчальному році

8 клас

Українська мова

Завдання I. Напишіть есе на одну з тем:

- Мій кумир життя.
- Земле барвінкова дай мені здоров'я.
- З чого зіткане щастя?
- Обсяг – 1 стор.

Завдання II. Запитання 1-6 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише одна правильна відповідь

1. Синонімічними є фразеологізми в рядку
 - А) бити у хвіст і в гриву – дати на горіхи
 - Б) бити байдики – гринджоли малювати**
 - В) воду решетом носити – розводити кислиці
 - Г) хоч мак сій – наче з лика шитий
2. Орфографічну помилку допущено в слові в рядку
 - А) Умань – уманський
 - Б) Гуцул – гуцульський
 - В) Прип'ять – прип'ятьський**
 - Г) Колодязь – колодязний
3. Простим є словосполучення
 - А) слухати уважно вчителя
 - Б) розташуватися біля неї**
 - В) швидко озирнутися навколо
 - Г) листя старого дуба
4. За метою висловлювання розповідним є речення
 - А) Як радісно дивитися в блакить!**
 - Б) Чи бачив ти осінні луки?
 - В) Єднайте сили в боротьбі!
 - Г) Не дай своїм словам смаку полину.
5. Найвищий ступінь порівняння прислівника вжито в реченні
 - А) Міцна людина міцніша за кремень.
 - Б) Своє гніздо найтепліше
 - В) Малі дерева найчастіше ростуть між великими.**
 - Г) Щире слово дорожче за золото
6. Правильно розставлено розділові знаки в реченні
 - А) Запорожець підгорнувши ноги, виграє на бандурі.
 - Б) Вітер лютий налетів з розгону, і втомившись, під дверима ліг.
 - В) Сплять, сивиною закутані, гори.
 - Г) Роботу, відкладену на майбутнє, проклянуть нащадки.**

Завдання III. Запитання 1-3 мають п'ять варіантів відповідей, серед яких дві правильні

1. Підмет і присудок виражені неозначеною формою дієслова в реченнях

А) Наше завдання – здобувати знання.

Б) Вибиватися в люди – справа не зовсім проста.

В) Любить свій край – це для народу жити.

Г) Любиш поганяти – люби і коня годувати.

Д) Вік прожити – не ниву пройти гомінку.

2. Немає лексичної помилки в словосполученнях

А) привести приклад

Б) розділяти думку

В) завдяки запізненню

Г) скласти подяку

Д) порушити питання

3. Правильною є характеристика речень у варіантах.

А) Хтось, може, зорями ясними у снах юнацьких не побув. (*Речення просте, двоскладне, поширене. Підмет – простий, присудок – складений дієслівний*).

Б) Небо захмарено, осінню віє. (*Речення складне; перше просте речення – двоскладне, непоширене; друге просте – односкладне, поширене*).

В) Шануй свій час, бо ти його дитя. (Речення складне; перше просте – односкладне, поширене; друге просте – двоскладне, поширене).

Г) Я хочу продовжувати навчання. (Речення просте, двоскладне, поширене. Підмет – простий, присудок – складений дієслівний).

Д) Працювати до сьомого поту – запорука успіху. (*Речення просте, двоскладне, поширене. Підмет – простий, присудок – складений дієслівний*).

Завдання IV. Запишіть речення, розставте пропущені розділові знаки, зробіть синтаксичний розбір речення (підкреслити члени речення, надписати над кожним словом частини мови, дати загальну характеристику).

Примкнувши вії стоїть у задумі осінній ранок прислухається до шереху соняхів і маківок постарілих від негоди до гупання яблук у садах до тривожного крику перелітних птиць (За М. Стельмахом).

Відповідь.

Примкнувши вії, стоїть у задумі осінній ранок, прислухається до шереху соняхів
— — — — —

і маківок, постарілих від негоди, до гупання яблук у садах(обставина), до тривожного (означення) крику (додаток) перелітних (означення) птиць (означення) (За М. Стельмахом).

Частини мови:

Примкнувши (дієприслівник) *вії* (іменник), *стоїть* (дієслово) *у* (прийменник) *задумі* (іменник) *осінній* (прикметник) *ранок* (іменник), *прислухається* (дієслово) *до* (прийменник) *шереху* (іменник) *соняхів* (іменник) *і* (прийменник) *маківок* (іменник), *постарілих* (дієприкметник) *від* (прийменник) *негоди* (іменник), *до* (прийменник)

гування (іменник) яблук (іменник)у (прийменник) садах (іменник), до (прийменник) тривожного (прикметник) крику (іменник) перелітних (прикметник) птахів (іменник).

Речення просте, двоскладне, поширене, повне, ускладнене однорідними присудками, однорідними додатками, відокремленою обставиною, розповідне.

Завдання V. Відредагувати словосполучення.

Не мішайте писати, хрустальна ваза, заказати букет, не мають відношення до мене, числитися у списках, прейскурант цін, повний анішлаг, ліснична клітка, покрашені вікна, у якості художника.

Відповідь.

Не мішайте писати – не заважайте писати, *хрустальна ваза* – кришталева ваза, *заказати букет* – замовити букет, *не мають відношення до мене* – не мають стосунку до мене, *числитися у списках* – бути у списках, *прейскурант цін* – прейскурант / ціновий перелік / прайс-лист, *повний анішлаг* – анішлаг, *ліснична клітка* – сходова клітка, *покрашені вікна* – пофарбовані вікна, *у якості художника* – як художник.

Українська література

Завдання VI. Запитання 1-3 мають декілька варіантів відповідей, серед яких дві правильні

1. Правильно визначено назви творів, з яких узято уривки

А) Яка ж би то, мій синочку, година настала, щоб чужая дитиночка за рідную стала – «Віють вітри, віють буйні»

Б) Ой тікали вражі ляхи – погубили шуби. Гей, не один лях лежить, вищиривши зуби – «Чи не той то хміль»

В) Зібрав війська сорок тисяч в місті Жаботині, обступили город Умань в обідній годині – «Та, ой, як крикнув же козак Сірко»

Г) Прилітайте ж, мої любі, тихими речами привітаю вас, як діток, і заплачу з вами – «Максим козак Залізняк»

Д) Сестра плаче, йде шукати братів на чужину... А дівчину заручену кладуть в домовину – «Ой три шляхи широкі»

2. Т.Г. Шевченко став вільною людиною завдяки художникам

А) О. Іванову

Б) М. Врубелю

В) О. Венеціанову

Г) М. Пімоненку

Д) К. Брюллову

3. У рядках *Зажурилась Україна, бо нічим прожити. Витоптала орда кіньми маленькій діти* наявні всі художні засоби, ОКРІМ

А) метафори

Б) епітета

В) персоніфікації

Г) гіперболи

Д) антитези

Завдання VII. Зробіть ідейно-художній аналіз вірша (визначити тему, головну думку, художні засоби, особливість змалювання ліричного героя)

*Все більше на землі поетів,
вірніше – тих, що вміють римувати.
У джунглях слів поставили тенета,
але схопити здобич ранувато.
Зайці, папуги, гнізда горобині...
Великий щебет, писк і цвірінчання –
таке, що часом хочеться людині
Поезію шукати у мовчанні.
Хай метушиться дріб'язок строкатий,
мінє шерсть залежно від погоди...
Поете, вмій шукати і чекати!
Найкращий вірш ще ходить на свободі. (Ліна Костенко)*

Відповідь.

Ідейно-художній аналіз вірша Ліни Костенко.

Тема. Вірш висвітлює проблему сучасної поезії та творчості загалом. Авторка розмірковує про значення справжньої поезії, що вирізняється не просто технікою римування, а глибиною думки та почуттів. Костенко підкреслює важливість уміння не лише писати вірші, але й знаходити істину та вартість у мовчанні й очікуванні.

Головна думка. Справжня поезія не є плодом поверхневої гри зі словами чи миттєвих вражень. Вона народжується в пошуках глибинного змісту, терпіння й очікування, і лише тоді, коли поет здатний знайти цей зміст, народжуються справжні шедеври. Автор закликає не поспішати з творчістю, адже найкращий вірш ще не написаний.

Художні засоби.

Метафори: «джунглі слів» – сучасний світ поезії, перенасичений фразами й поверховими творами; «поставили тенета» – спроба уловити істину через слова, яка ще не досягла успіху; «найкращий вірш ще ходить на свободі» – символ не знайденої досконалої поезії.

Епітети: «дріб'язок строкатий» – символ метушливості, поверховості; «великий щебет, писк і цвірінчання» – хаотичний шум поетичних спроб, які не мають справжньої глибини.

Антитеза: Протиставлення «щебету» та «мовчання» показує, що поезія не завжди вимагає слів; інколи її глибинний сенс розкривається саме в тиші.

Особливість змалювання ліричного героя. Ліричний герой у вірші – це поет, який відрізняється від багатьох сучасників своїм прагненням до справжньої поезії. Він не зупиняється на зовнішньому ефекті рим чи красивих слів, а шукає глибший зміст. Авторка закликає його бути терплячим, мудрим. Ліричний герой Костенко – це уособлення високого ідеалу поета-філософа, котрий розуміє, що для створення справжнього шедевра потрібно не тільки вміння, але й внутрішня тиша, мудрість і час.